

Rada Gminy Siekierzyn
60-810 Siekierzyn
tel./fax (0 70) 722 17 78
e-mail: radagminy@siekierzyn.pl

*Załącznik
do Uchwały Nr XXXVII/298/22
Rady Gminy Siekierzyn
z dnia 22 marca 2022 r.*

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE SIEKIERCZYN
NA LATA 2022 - 2025**

Siekierzyn marzec 2022 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
1. Podstawy prawne programu.....	6
2. Diagnoza problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.....	7
2.1. Diagnoza środowiska lokalnego.....	7
2.2. Rynek napojów alkoholowych.....	7
2.3. Wielkość spożycia napojów alkoholowych.....	8
2.4. Fizyczna dostępność alkoholu.....	9
2.5. Młodzież jako grupa ryzyka.....	9
3. Najważniejsze problemy społeczne będące skutkiem spożywania alkoholu.....	10
3.1. Szkody zdrowotne spowodowane używaniem alkoholu.....	10
3.2. Szkody społeczne spowodowane używaniem alkoholu.....	11
3.3. Ubóstwo.....	11
3.4. Dysfunkcje rodziny z problemem alkoholowym.....	12
3.5. Przemoc w rodzinie.....	13-14
3.6. Nietrzeźwość na drogach, w miejscach publicznych a przestępstwa i wykroczenia.....	15
3.7. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	15-16
3.8. Podsumowanie.....	17
4. Cele i zadania Programu	17
4.1. Cele programu.....	17
4.2. Zadania programu.....	18-21
5. Realizatorzy programu.....	21
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	21
6.1. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	21
6.2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	22
7. Źródła finansowania.....	23
9. Monitoring programu.....	23

Wprowadzenie

W dniu 1 stycznia 2022 r. weszła nowelizacja ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469). Na jej podstawie w miejsce Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii, utworzono Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Samorząd gminny zobowiązany został do tego, aby przyjąć wspólny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień o możliwym wydłużonym czasie jego obowiązywania, tj. na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Nowym elementem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień jest zadanie dotyczące przeciwdziałania **uzależnieniom behawioralnym**.¹

Natomiast 30 marca 2021 r. Rada Ministrów przyjęła Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025, którego celem strategicznym jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu i zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu.

Cele operacyjne Programu to:

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości.
2. Profilaktyka uzależnień.
3. Promocja zdrowia psychicznego.
4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
5. Wyzwania demograficzne.

W realizację celu operacyjnego Nr 2 – „**Profilaktyka uzależnień**” służą zadania wykazane w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 - 2025, zgodnie z którymi zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom powinno następować na podstawie realizacji następujących zadań:

- Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).
- Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
- Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.

¹ Art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.).

- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
- Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.²

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.) nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zadania, określone w niniejszym Programie zostały dostosowane do potrzeb lokalnych i skierowane są do wszystkich mieszkańców gminy Siekierczyn.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Gminie Siekierczyn na lata 2022 – 2025 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień w zakresie minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, innych środków psychoaktywnych oraz różnego rodzaju zachowań.

Program wyznacza zadania, w ramach których Gmina Siekierczyn zamierza podejmować działania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i w Narodowym Programie Zdrowia. Realizacja niniejszego Programu zakłada współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień.

Należy dodać, że niezbędnym warunkiem moralnego i materialnego dobra społeczności gminnej jest życie obywateli w trzeźwości wraz z zapewnieniem bezpieczeństwa w rodzinie. Dlatego organy gminy są zobowiązane podejmować działania zmierzające do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych, do zmiany struktury ich spożycia, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, rozwiązywania problemów narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a osobom ich doświadczającym, zapewnienia kompleksowej pomocy oraz integracji społecznej dla osób uzależnionych.

Organy gminy współdziałają na rzecz wychowania w trzeźwości, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami i innymi wyspecjalizowanymi jednostkami zajmującymi się krzewieniem trzeźwości, abstynencji, bezpieczeństwem rodziny i wspieraniem jej w wypełnianiu funkcji wychowawczej.

Nie ulega wątpliwości, że używanie alkoholu i narkotyków powoduje duże szkody zdrowotne i społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Problemy związane z ww. używkami generują także wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo.

Niniejszy Program stanowi kontynuację i uzupełnienie wcześniej prowadzonych na terenie naszej gminy działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Proponowane w Programie zadania są merytorycznie spójne z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii.

Warto też wspomnieć o poziomach profilaktyki. Zarówno dzieci, jak i młodzież w różnym stopniu narażone są na ryzyko użycia legalnych bądź nielegalnych środków uzależniających i wynikających z tego szkód. Adekwatnie do stopnia ryzyka profilaktyka

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

prowadzona jest na trzech poziomach. Mając na uwadze uczniów, zgodnie z tradycyjnym podziałem można przedstawić je w następujący sposób:

1. **Profilaktyka uniwersalna** - adresowana jest do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (np. dzieci, młodzieży, dorosłych, kobiet w ciąży). Jej celem jest redukcja czynników ryzyka, ograniczanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych i zapobieganie nowym przypadkom. Główne działania to dostarczenie wiedzy i uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, niezbędnych do zapobiegania problemom.
2. **Profilaktyka selektywna** - odnosi się do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci przysposobione, uczniowie z problemami szkolnymi, bezdomni itp.). Jej celem jest opóźnienie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych. Główne działania potrzebne są do działań w profilaktyce uniwersalnej, lecz uwzględniają specyfikę potrzeb i problemów danej podgrupy.
3. **Profilaktyka wskazująca** - kierowana jest do tych jednostek z grup zwiększonego ryzyka, u których występują wczesne objawy dysfunkcji. Różne niepokojące zachowania (np. częste wagary, okresowe upijanie się) i sygnały o pojawianiu się już poważnych problemów związanych z zachowaniem (np. kłopoty z policją lub w domu). Jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji. Główne działania to indywidualna diagnoza przyczyn i interwencja, także w środowisku rodzinnym. Ale nie jest to jednak jeszcze terapia.³

Zgodnie z ustawowymi zaleceniami Program został rozszerzony o **uzależnienia behawioralne**. Uzależnienia behawioralne to inaczej **uzależnienia od zachowań**, to wszelkie nałogi związane z wykonywaniem jakiejś czynności (np. hazard, gry komputerowe, telefony komórkowe, smartfony, zakupoholizm, pracoholizm, itp.).

Do podstawowych kryteriów służących opisowi uzależnień behawioralnych należą: zaabsorbowanie, modyfikacja nastroju, tolerancja, symptomy odstawienia, konflikty, nawroty.⁴ Zaabsorbowanie oznacza, iż dane zachowanie zaczyna dominować nad pozostałymi i staje się najważniejszą aktywnością. Modyfikacja nastroju odnosi się do efektu, jaki przynosi dane zachowanie – najczęściej stanowi przejaw mechanizmów radzenia sobie (np. z problemami czy z negatywnym nastrojem). Tolerancja z kolei dotyczy rosnącego zapotrzebowania na dane zachowania w celu uzyskania podobnego poziomu gratyfikacji – taką gratyfikację stanowi najczęściej modyfikacja nastroju. Wskaźnikiem rosnącego zapotrzebowania może być wydłużanie się czasu poszczególnych epizodów zachowania i/lub wzrost częstości epizodów czy ich intensywności (jakości). Symptomy odstawienia oznaczają symptomy psychiczne i/lub fizyczne w przypadku utrudnienia lub uniemożliwienia wykonania pożądanego zachowania (np. poirytowanie, złość, smutek czy drżenie rąk). Kryterium konfliktu opisuje rozdźwięk na trzech poziomach – pomiędzy osobą, a jej najbliższym otoczeniem, np. rodziną czy przyjaciółmi, (tzw. konflikt interpersonalny), pomiędzy osobą, a jej innymi aktywnościami, (np. pracą, nauką czy zainteresowaniami), i konflikt intra - psychiczny (tzw. intrapersonalny), który opisać można jako przeżywanie negatywnych emocji na skutek angażowania się w dane zachowania. Kryterium nawrotu opisuje tendencję do powracania do tych samych lub podobnych wzorców danego zachowania po okresach całkowitej, bądź częściowej abstynencji.

³ Szymańska J., Programy Profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Warszawa 2015, s. 37.

⁴ Rowicka M., Uzależnienia behawioralne. Profilaktyka i terapia. Warszawa 2015. s.7.

Większość zachowań, od których można się uzależnić to zachowania stanowiące przejaw przystosowawczego funkcjonowania, dlatego też niełatwo określić granicę pomiędzy silnym zaangażowaniem wynikającym z pasji, a początkami problemu. Problem zaczyna się wówczas, gdy wykonywanie opisanych zachowań osiąga pewien stopień fiksacji i ma negatywne konsekwencje dla jednostki i jej najbliższego otoczenia.⁵

1. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawy prawne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2022 - 2025 to:

ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.), która stanowi kluczowy dokument kompleksowo regulujący zagadnienia związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Porządkuje kwestie dotyczące między innymi zadań wykonywanych przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, źródła finansowania tych działań, funkcjonowania rynku napojów alkoholowych, postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i przepisów karnych związanych z obrotem alkoholem oraz jego reklamą.

ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, ze zm.), która stanowi kluczowy dokument kompleksowo regulujący zagadnienia związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025⁶ (Dz. U. z 2021 r. poz. 642) przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów. Elementem składowym Programu są Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które funkcjonowały dotychczas jako odrębne dokumenty. Jako cel strategiczny Programu wskazuje się wydłużenie życia w zdrowiu, poprawę zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w tym obszarze.

ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, ze zm.) zawiera przepisy, w których wymienione są zadania samorządu gminnego. Jednym z nich jest opracowanie, aktualizowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych, która obejmuje między innymi program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), w której zawarto zadania własne samorządu gminnego, polegające m.in. na inspirowaniu i promowaniu nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i opracowaniu oraz realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

⁵ Tamże, s. 8.

⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, ze zm.) reguluje m. in. zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje społeczne w sferze zadań publicznych oraz współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Istotną kwestią jest możliwość zlecania organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych o charakterze lokalnym lub regionalnym. Działalność pożytku publicznego określona w ustawie to działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. Sfera ta obejmuje zadania w zakresie m. in. przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021⁷, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siekierczyn na lata 2017-2022, która jest wieloletnim dokumentem programowym, mającym na celu skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych na terenie gminy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Siekierczyn na lata 2021-2025 określający działania związane z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siekierczyn na lata 2021-2023 określający działania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych z terenu naszej gminy.

2. Diagnoza problemów związanych z nadużywaniem alkoholu

2.1. Diagnoza środowiska lokalnego

Gmina Siekierczyn położona jest w południowo – zachodniej części województwa dolnośląskiego i zachodniej części powiatu lubańskiego. To jedna z mniejszych gmin województwa i jedna z siedmiu gmin powiatu lubańskiego. Jest gminą wiejską utworzoną z 6 wsi: Nowa Karczma, Rudzica, Siekierczyn, Wesołówka, Wyręba i Zaręba oraz z 2 przysiółków: Pisaczów i Ponikowo. Gmina została podzielona na 7 sołectw, ponieważ Siekierczyn umownie został podzielony na Siekierczyn Górny i Siekierczyn Dolny.

Od wschodu graniczy z miastem Lubań, od północy i wschodu z gminą Lubań, od południa z gminą Platerówka, od południowego zachodu z gminą Sulików, od zachodu i północy natomiast z gminą Zgorzelec. Powierzchnia gminy to 49,23 km² (powierzchnia geodezyjna – 49,55 ha), z których połowa to grunty orne. Drugie co do wielkości są tereny użytków zielonych oraz lasy. Pozostałe formy wykorzystania terenów gminy nie są znaczące.

Potencjał społeczny gminy jest niski zarówno w skali powiatu, jak też województwa. Na terenie gminy działa niewiele podmiotów gospodarczych, w tym większość stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej podmiotów działa w sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych i budownictwo. Obecnie mieszkańcy gminy

⁷ Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.

podejmują zatrudnienie w okolicznych miejscowościach, tj. w Lubaniu, w Zgorzelcu oraz w Bogatyni, a także poza granicami kraju, w czeskich lub niemieckich miejscowościach przygranicznych dojeżdżając codziennie do miejsca pracy, bez konieczności opuszczania kraju.

2.2. Rynek napojów alkoholowych

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Siekierzyn została ustalona przez podjęcie Uchwały Nr XLIV/270/18 Rady Gminy Siekierzyn z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie *ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejsce sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Siekierzyn miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.*

Na terenie Gminy Siekierzyn ustalono następującą liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 17,
- powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 17,
- powyżej 18% zawartości alkoholu – 17

Na terenie Gminy Siekierzyn ustalono następującą liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- do 4,5% zawartości alkoholu oaz piwo – 8,
- powyżej 4,5% do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 6,
- powyżej 18 % zawartości alkoholu – 6.

Na podstawie ww. uchwały ustalono również zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych stanowiąc, że:

1) miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Siekierzyn mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 25 metrów od obiektów chronionych: przedszkoli, szkół, żłobków i innych placówek oświatowo – wychowawczych, miejsc pamięci narodowej,

2) odległość miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych od budynku lub obiektu o którym mowa w pkt 1 ustala się mierząc odległość najkrótszą drogą między wejściem głównym do tego budynku lub obiektu, a wejściem do miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. Gminę Siekierzyn zamieszkiwało 4500 mieszkańców. Ilość wszystkich punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła 10. Tak więc na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało około 450 mieszkańców.

W roku 2021 nie złożono zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do policji lub prokuratury w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nie podjęto również decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych za sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim. Nie podjęto żadnej decyzji w sprawie wygaśnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie art. 18 ust. 12 pkt. 1-2 ustawy o wychowaniu w

trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. upływ terminu ważności zezwolenia, likwidacja punktu sprzedaży).

2.3. Wielkość spożycia napojów alkoholowych

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podaje, że średnia spożycia alkoholu na jednego mieszkańca Polski w 2020 r. wynosiła 9,6 l i była niższa od średniej z 2019 r. (9,78 l). Wzrosło spożycie wyrobów spirytusowych oraz wina, natomiast nieznacznie spadło spożycie piwa. Spożycie wyrobów spirytusowych znajduje się na najwyższym poziomie.

Tabela 2. Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu w latach 2017-2020.

Napoje alkoholowe	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.
Wyroby spirytusowe	35,2%	34,6%	37,8%	38,5%
Wino i miody pitne	7,8%	7,5%	7,6%	8,0%
Piwo	57,8%	57,9%	54,6%	53,5%

Źródło: PARPA na podstawie danych GUS

Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze:

- 1) piwa zawarty jest 5,5% alkoholu,
- 2) wina (miody pitnego) zawarty jest 12% alkoholu.

2.4. Fizyczna dostępność alkoholu

Jednym z najskuteczniejszych instrumentów ograniczenia zakresu problemów alkoholowych jest administracyjne i prawne ograniczenie dostępności alkoholu. W Polsce zasadniczą rolę w przedmiotowych regulacjach odgrywają jednostki samorządu terytorialnego. Wskaźnikiem umożliwiającym monitorowanie problemu dostępności alkoholu na poziomie lokalnym jest liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz liczba decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych podejmowanych w gminie.

2.5. Młodzież – jako grupa ryzyka

Spożywanie alkoholu przez młodzież jest najczęściej występującym zachowaniem ryzykownym w tej grupie społecznej. Informacji na temat rozpowszechnienia picia alkoholu przez młodzież dostarczają m. in. badania ankietowe prowadzone zgodnie z metodologią międzynarodowego *Europejskiego Programu Badań Ankietowych w Szkolach* (ESPAD).

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% 15 – 16 latków i

76,1% 17 – 18 latków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3 % uczniów z młodszej grupy i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych.⁸

Wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy (5,1%). Aktualne, okazjonalne używanie substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia marihuanę lub haszysz przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tych środków ponad 16,7% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 29,6%. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 9,0% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15,1% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców aniżeli wśród dziewcząt. Do problemowych użytkowników marihuany lub haszyszu zidentyfikowanych przy pomocy testu przesiewowego zaliczyć można 5,2% gimnazjalistów oraz 6,7% uczniów ze starszej grupy. Rozpowszechnienie używania nowych substancji psychoaktywnych, czyli tzw. „dopalaczy” jest niższe niż przetworów konopi. Wśród gimnazjalistów 5,2%, a wśród starszych uczniów 5,3% używało kiedykolwiek tych substancji. Odsetek gimnazjalistów, którzy sięgali po „dopalacze” w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wyniósł 2,5%. W starszej grupie takich uczniów było 2,2%. Używanie nowych substancji psychoaktywnych jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów. Na tym tle dostępność substancji nielegalnych jest oceniana niżej. Spośród substancji nielegalnych najwyżej oceniana jest dostępność przetworów konopii. Badani narażeni są przede wszystkim na oferty napojów alkoholowych, spośród substancji nielegalnych uczniom najczęściej proponowane są przetwory konopii oraz alkohol produkowany nielegalnie domowym sposobem. Większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów, decyduje bardziej nasilenie używania, niż rodzaj substancji. Oczekiwania wobec alkoholu oraz marihuany i haszyszu formułowane przez młodzież szkolną odwołują się w większym stopniu do pozytywnych konsekwencji niż ewentualnych szkód.⁹

3. Najważniejsze problemy społeczne będące skutkiem spożywania alkoholu

3.1. Szkody zdrowotne spowodowane używaniem alkoholu

⁸ Sierosławki J. Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. Warszawa 2020 r.

⁹ Tamże.

Nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników silnie obniżających stan zdrowotności społeczeństwa. Problemy zdrowotne nie wynikają wyłącznie z uzależnienia od alkoholu, ale powstają także wśród osób nieuzależnionych, które sytuacyjnie lub okresowo nadużywają alkoholu. Alkohol działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Choroby występujące na tle nadużywania alkoholu to przede wszystkim: nadciśnienie tętnicze, choroby wątroby, niektóre typy nowotworów, zaburzenia psychiczne, zwłaszcza o charakterze depresyjnym i lękowym. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną uszkodzeń ciała i śmierci w wyniku wypadków, przemocy, zatruc. Corocznie – z przyczyn bezpośrednich i pośrednich związanych z nadużywaniem alkoholu – w Polsce umiera około 10 tys. osób.¹⁰

Narażenie płodu na działanie alkoholu powoduje wystąpienie wielu nieprawidłowości w zakresie rozwoju fizycznego oraz umysłowego, w konsekwencji prowadząc do zaburzeń zachowania i funkcjonowania społecznego, które trwają całe życie. Zespół tych cech nosi nazwę Alkoholowy Zespół Płodowy (*Fetal Alcohol Syndrome – FAS*).

Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- co roku w Polsce rodzi się około 1000 dzieci z FAS;
- 1/100 dzieci cierpi na zaburzenia wynikające ze spożywania alkoholu przez ich matki w czasie ciąży;
- 1/500 dzieci ma FAS;
- na świat przychodzi 10 razy więcej dzieci z pełnoobjawowym FAS niż z zespołem Downa;
- niemal jedna trzecia (31,7%) badanych przez IPSOS Polaków spotkała się z opinią, iż kobieta w ciąży powinna spożywać regularnie niewielkie ilości czerwonego wina;
- jedna trzecia ankietowanych kobiet (33,5%), które urodziły jedno, lub więcej dzieci, przyznaje się do spożywania niewielkich ilości alkoholu w czasie ciąży;
- co szósta kobieta w wieku 18-35 lat uważa, że mała dawka alkoholu nie szkodzi matce i dziecku;
- 10% dopuszcza lampkę czerwonego wina w ciąży;
- 35% było świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży (co czwarta – piwo, co siódma – wino, co jedenasta – drinka).¹¹

Powyższe dane wskazują na niską świadomość społeczną w zakresie szkód, jakie powoduje picie alkoholu na rozwijający się płód.

3.2. Szkody społeczne spowodowane używaniem alkoholu

Alkoholizm ma wymiar społeczny, dlatego też jego skutki są dalekosiężne. Nie ograniczają się one do fizycznej, psychicznej i behawioralnej degradacji osoby pijącej. Skutkami alkoholizmu dotknięte jest życie wszystkich, którzy taką osobą otaczają. Picie szkodliwe bądź uzależnienie ma wpływ na życie zawodowe, przyczyniając się do niskiej efektywności w pracy oraz częstych absencji. Utrata pracy może spowodować bezrobocie, co prowadzi do obniżenia poziomu materialnego zarówno jednostki jak i rodziny, a nawet do bezdomności. Sytuacja, która się wytwarza wzmaga frustrację, stres i napięcie. Uzależnienie jest jedną z istotniejszych przesłanek powodujących wykluczenie społeczne. Ponadto osoby

¹⁰ Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

¹¹ Tamże

uzależnione od alkoholu doświadczają społecznej stygmatyzacji, zarówno podczas picia, ale także podczas utrzymywanej abstynencji i leczenia. Biorąc pod uwagę wymiar społeczny uzależnienia od alkoholu, poniżej zaprezentowano najistotniejsze problemy w gminie Siekierczyn.

3.3. Ubóstwo

Informacje na temat świadczeń z pomocy społecznej udzielanych osobom i rodzinom z powodu występowania alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie na poziomie kraju przedstawiają statystyki Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Natomiast dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siekierczynie wskazują, że w 2021 r. pomocą finansową z bezzwrotnych środków pomocy społecznej objęto 50 rodzin (tj. 91 osób w tych rodzinach).

3.4. Dysfunkcje rodziny z problemem alkoholowym

Rodzina z problemem alkoholowym to rodzina, w której co najmniej jeden z członków pije w sposób nadmierny, szkodliwy lub niekontrolowany. Uzależnienie od alkoholu członka rodziny i związane z tym nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci, powodując problemy zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Rodzina z problemem alkoholowym charakteryzuje się pewnymi cechami, które służą przystosowaniu się do istniejącej sytuacji. Istotnym problemem z punktu widzenia społeczności lokalnej są szkody społeczne i rozwojowe, jakie zachodzą u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym żyją w ciągłym stresie, napięciu i doświadczają wielu traumatycznych wydarzeń w związku z uzależnieniem rodziców. Brakuje im poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, co powoduje zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Rodzic/rodzice nie spełniają swojej podstawowej funkcji – zapewnienia opieki i wychowania, zatem niezbędne staje się uruchomienie zewnętrznych mechanizmów, mających na celu pomoc dziecku i rodzinie. Taką rolę odgrywają placówki wsparcia dziennego oraz inne instytucje systemu wspierania rodziny.

W gminach, w których nie ma placówek leczenia uzależnienia od alkoholu lub dostęp do nich jest utrudniony, np. ze względu na odległość lub kłopotliwy dojazd, a do takich należy Gmina Siekierczyn, ważną rolę w lokalnym systemie pomocy pełnią Punkty Konsultacyjne. Do ich zadań nie należy jednak prowadzenie psychoterapii osób uzależnionych, która jest zbiorem świadczeń zdrowotnych, a te udzielane są wyłącznie przez podmioty prowadzące działalność leczniczą.

Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień, współuzależnienia i przemocy w rodzinie oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
- Udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad psychologicznych, profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy.
- Udzielanie pomocy psychologicznej osobom w kryzysie emocjonalnym.

- Motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego.
- Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia.
- Udzielania wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia.
- Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
- Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.
- Gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu powiatu, gminy zajmujących się systemową pomocą dla rodziny.
- Współdziałanie w innych podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W 2021 r. w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie w Siekierczynie terapeuta ds. uzależnień pomocy udzielił 18 osobom z problemem alkoholowym. Przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego, z czego 4 osoby zostały zmotywowane do dobrowolnego podjęcia leczenia, natomiast 8 osób korzysta z konsultacji, ale nie regularnie, w zakresie zmiany zachowań destrukcyjnych.

3.5. Przemoc w rodzinie

W literaturze wyróżniono czynniki, które określają prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie. Wśród nich, nadużywanie alkoholu wymienione jest jako jeden z najistotniejszych. Na przestrzeni lat w Polsce obserwuje się wzrost przypadków występowania przemocy w rodzinie, a zarazem wzrost liczby osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu.

Z badań wynika, że istnieje wysoka zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości osoby stosującej przemoc w rodzinie, a występującymi epizodami przemocy. Zależność tę odnotowano zarówno w relacjach ofiar jak i sprawców przemocy. Ponadto, występowała ona w każdym rodzaju przemocy. Badane osoby dorosłe będące ofiarami przemocy w rodzinie stwierdziły, że najczęstszą okolicznością towarzyszącą przemocy jest alkohol. Ponadto badania wykazały związek między tendencją do nadużywania alkoholu, a stosowaniem poszczególnych rodzajów przemocy wobec dzieci. Średnio 30% uczniów doświadczających przemocy w rodzinie oceniła, że przynajmniej jedno z rodziców/opiekunów prawnych nadużywa alkoholu.¹²

Dorastanie w domu z rodzicem nadużywającym alkoholu to problem, który występuje często i w każdym społeczeństwie. Z raportu amerykańskiej instytucji SAMHSA wynika, że około 8,7 mln dzieci w wieku do 17. roku życia mieszka w domu z rodzicem, który w ciągu ostatniego roku nadużywał substancji psychoaktywnych. Fakt ten ma ogromne znaczenie z perspektywy rozwoju jednostki i rodziny, ale również na kształtowanie się poszczególnych społeczeństw.¹³

¹² Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Raport cząstkowy. Badania porównawcze oraz diagnoza skali występowania przemocy w rodzinie wśród osób dorosłych i dzieci, z podziałem na poszczególne formy przemocy wraz z opisem charakterystyki ofiar przemocy w sprawców, 2014 r.

¹³ Tamże

Wskaźnikiem pozwalającym na ocenę skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Siekierzyn jest liczba uruchomionych procedur *Niebieska Karta*. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 4. Zestawienie Niebieskich Kart sporządzonych w latach 2017–2021

Instytucja zakładająca Niebieską Kartę	Liczba Niebieskich Kart przekazana Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego				
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021r.
Policja	11	7	10	6	14
GKRPA	0	0	0	0	0
GOPS	0	3	2	1	2
Oświata	0	1	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0
Razem	11	11	12	7	16

Najczęściej występujące formy przemocy to przemoc psychiczna (emocjonalna) oraz przemoc fizyczna. Działania zespołu opierały się na podejmowaniu wspólnych działań zmierzających do zniwelowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz prowadzeniu rozmów zarówno z osobami doświadczającymi przemocy, jak i z osobami stosującymi przemoc. Rozmowy miały na celu przekazanie informacji na temat skutków doświadczania i stosowania przemocy oraz motywowanie do podjęcia działań zmierzających do poprawy sytuacji w rodzinie, między innymi do skorzystania z pomocy specjalistów funkcjonującego przy GOPS w Siekierzynie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie oraz udziału w terapii. Zanotowano niestety wzrost procedur Niebieskich Kart. Główną tego przyczyną jest od ponad 2 lat panująca pandemia, izolacje i kwarantanna.

Tabela 5. Dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Siekierzynie

Zakres	Rok	
	2020 r.	2021 r.
Ilość spraw, które wpłynęły	7	16
Ilość spraw w toku z roku poprzedniego	5	4
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego	2	3
Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA	2	4

Źródło: Dane z GOPS w Siekierzynie

Z uzyskanych informacji z Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że zmieniła się specyfika osób korzystających z pomocy specjalistycznej. Do Punktu coraz częściej trafiają nie tylko osoby, które aktualnie doświadczają przemocy lub są uwikłane w problemy alkoholowe, ale osoby które doświadczały przemocy w rodzinie pochodzenia i aktualnie doświadczają wielu problemów w

relacjach z partnerami lub mają problemy wychowawcze z dziećmi (DDA). Osoby te wymagają dłuższej pracy terapeutycznej.

W ramach specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy w 2021 r. udzielono pomocy w różnej formie. Pomoc obejmowała działania edukacyjne i wspierające w sytuacjach kryzysowych. Działania edukacyjne dotyczyły:

- rozpoznawania aktów przemocy, umiejętności reagowania na nie, rozumienia procesów i źródeł powstawania zachowań agresywnych oraz zadań pomocowych różnych służb społecznych,
- roli Niebieskich Kart w powstrzymaniu przemocy,
- sposobów uwalniania się ze związków z osobami stosującymi przemoc;
- praca edukacyjna z osobami współzależnymi.

W obszarze pomocy psychologicznej pracowano nad udzielaniem wsparcia w sytuacjach wyuczonej bezradności, poczucia opuszczenia i niewiary we własne możliwości oraz budowania zaplecza emocjonalnego. Dużo uwagi w pracy z klientami poświęcono roli rodzicielskiej i ochrony dzieci przed przemocą i byciem świadkiem przemocy. Mając na uwadze potrzeby emocjonalne klientów Punktu Konsultacyjnego i potrzebę szybkiego kontaktu z osobą pomagającą, udzielano pomocy również on-line oraz telefonicznie, szczególnie ze względu na wzmożoną pandemię.

Przyjęto różne warianty pomocy zgodnie z zaleceniami rządu:

- a) sesje indywidualne w kontakcie bezpośrednim z zachowaniem reżimu sanitarnego,
- b) sesje telefoniczne bądź kontakt na skype.
- c) kontakt na Messengerze, WhatsAppie i mailowy.

3.6. Nierzeźwość na drogach, w miejscach publicznych, przestępstwa i wykroczenia

Nierzeźwość uczestników ruchu drogowego jest jednym z najistotniejszych czynników zwiększających zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Alkohol jest używką, która w sposób jednoznaczny wpływa negatywnie na cechy psychomotoryczne człowieka, powodując zmiany w postrzeganiu, ocenie zjawisk, sposobie i szybkości reagowania na bodźce, a tym samym przejściowo ograniczając zdolność do precyzyjnej obsługi maszyn i urządzeń mechanicznych. Odnosi się to także do czynności kierowania pojazdami.

Z danych uzyskanych z KPP w Lubaniu w 2021 r. w Gminie Siekierzyn ramach policyjnych akcji prowadzonych w ramach bezpieczeństwa na terenie gminy ujawniono 9 przypadków kierowania pojazdami w stanie nierzeźwości lub środka działającego podobnie.

Spożywanie alkoholu jest jedną z podstawowych przyczyn naruszenia prawa. Często jest on motywem, dla którego przestępstwo zostaje popełnione oraz w dużej mierze ma wpływ na sposób jego realizacji. Pod jego wpływem obniża się poziom krytycyzmu, maleje możliwość obiektywnej oceny własnego zachowania oraz wyzwala się agresja.

W 2021 r. interwencji domowych na terenie Gminy Siekierzyn związanych z nadużywaniem alkoholu było aż 47. Zatrzymano 7 sprawców przemocy domowej w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.

3.7. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierzynie

W 2021 r. Komisja prowadziła działania polegające na wykonywaniu czynności zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu. W zgłoszonych sprawach przeprowadzono rozmowy, motywowano do poddania się leczeniu odwykowemu na zasadach dobrowolności, pouczano o szkodliwym wpływie alkoholu na organizm, na sytuację rodzinną, kierowano na badania do biegłych oraz współpracowano z Sądem Rejonowym w Lubaniu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w celu wydania postanowienia o stacjonarnym lub niestacjonarnym leczeniu odwykowym.

Tabela 11. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie w 2021r.

Zakres	Ogółem
Ilość nowych spraw, które wpłynęły do GKRPA	16
Sprawy w toku z roku poprzedniego	5
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego	3
Stwierdzony przez biegłych brak uzależnienia	0
Zakończenie postępowania (brak przesłanek ustawowych)	1
Ilość opinii biegłych sądowych wydanych w postępowaniu o przymusowe leczenie odwykowe	1
Liczba rodzin, których dotyczyły „NK”	5

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie

Analiza powyższych danych diagnostycznych wskazuje, że w roku 2021 do najważniejszych działań podejmowanych i finansowanych przez Gminę Siekierczyn należy zaliczyć: programy profilaktyczne w szkołach, pomoc psychologiczną i wychowawczą dla rodzin dysfunkcyjnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinach, pomoc dla rodziców, których dzieci nadużywają środków zmieniające świadomość oraz zwiększenie dostępności leczenia uzależnień.

Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach polskiej rzeczywistości. Nie można ich uniknąć, ale można zmniejszać ich rozmiary i dotkliwość.

Przedstawione płaszczyzny problemowe stanowią obszar szeroko pojętego zdrowia publicznego. Art. 68 ust. 1 Konstytucji RP mówi, iż „Każdy ma prawo do ochrony zdrowia”, natomiast w ust. 2 stwierdza się, że „obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 zakłada działania w obszarze zdrowia publicznego realizowane w oparciu o ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, mające na celu: wydłużenie życia Polaków, poprawę jakości ich życia związanej ze zdrowiem oraz ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społeczno - ekonomicznych.

W myśl przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642) cele operacyjne Programu obejmują:

- poprawę sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa;

- profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi;
- profilaktykę problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa;
- ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki;
- promocję zdrowego i aktywnego starzenia się;
- poprawę zdrowia prokreacyjnego.

W celu głębszego rozeznania aktualnych problemów wśród mieszkańców gminy w 2022 r. planuje się przeprowadzić Diagnozę Problemów Społecznych w Gminie Siekierzyn, na podstawie której opracowany zostanie raport obrazujący stan problemów, dając realną szansę na poprawę, bądź wdrożenie właściwych środków zaradczych m.in. na problemy uzależnienia od alkoholu, narkotyków, przemocy i cyberprzemocy, jak również w zakresie innych obszarów także istotnych w dobie dnia dzisiejszego, takich jak uzależnienie od komputera i internetu.

Ponadto wspomnieć należy, że na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siekierzynie we wrześniu 2021 r. firma Centrum Działań Profilaktycznych przeprowadziła na terenie Gminy Siekierzyn terenowe szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych wraz ze sprawdzeniem potencjalnej dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich oraz nietrzeźwych. Celem zadania było ograniczenie naruszeń prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim, a także zwiększenie liczby sprzedawców, którzy potwierdzają wiek młodo wyglądających klientów.¹⁴

Wyniki audytu:

Sprawdzone zostały wszystkie (10) punkty sprzedające alkohol na terenie Gminy Siekierzyn. Podczas próby zakupu alkoholu przez Tajemniczego Klienta, większość sprzedawców wymagała dokumenty potwierdzające wiek nabywcy.

Bezpośrednio po próbie zakupu, trener CDP przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, które podyktowane m.in. jest tym, że nawet za jednorazową sprzedaż osobom niepełnoletnim grożą wysokie kary – z utratą zezwolenia na sprzedaż alkoholu włącznie. Chcemy więc w taki sposób uchronić sprzedawców przez nieświadomym popełnieniem przestępstwa.¹⁵

3.8. Podsumowanie

Mając na uwadze wcześniej opisane zagrożenia społeczne ważne jest systematyczne weryfikowanie ryzykownych przekonań i zachowań. Propagowanie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol i środki odurzające przez osoby niepełnoletnie. Istotne jest także wyrobienie wśród członków społeczności przekonania, że picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i nie należy ich w tym wspierać. Wskazane jest tworzenie i stałe

¹⁴ Przeprowadzenie badań społecznych w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Siekierzyn w 2021 r..

¹⁵ Tamże

wzbogacanie lokalnej oferty pomocy dla rodzin, w których występuje problem uzależnień i przemocy.

Istotne jest podjęcie zorganizowanych instytucjonalnych działań, mających na celu pełniejsze zidentyfikowanie rodzin wymagających pomocy (zarówno ze względu na uzależnienia, jak i przemoc) oraz dostarczenie im jak najpełniejszego wsparcia. Z badań naukowych wynika, iż dzieci alkoholików są bardziej narażone na tego typu uzależnienie, zaś dzieci bite w dzieciństwie, same jako dorośli częściej biją.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji, a także społeczności lokalnej możliwa jest skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy w rodzinie czy szkole.

4. Cele i zadania programu

4.1. Cele Programu

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania środków psychoaktywnych oraz innych uzależnień poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Siekierzyn.

Cele szczegółowe:

- a) dążenie do zwiększania świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania problemów uzależnień,
- b) profilaktyka problemów alkoholowych, narkotykowych, leczenie uzależnienia i współuzależnienia,
- c) wspieranie osób i rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym w tym z problemem przemocy w rodzinie.

Adresatami Programu są mieszkańcy gminy Siekierzyn, a w szczególności:

- a) osoby i rodziny z problemem alkoholowym, narkotykowym,
- b) osoby uzależnione i współuzależnione,
- c) dzieci i młodzież, w tym m.in. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społeczno - psychologicznej, a także ich rodzice,
- d) osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów alkoholowych i pomocą osobom i rodzinom z problemem alkoholowym oraz osobom i rodzinom z problemem przemocy,
- e) osoby doświadczające przemocy oraz osoby stosujące przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym,
- f) podmioty publiczne, społeczne i prywatne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.2. Zadania Programu:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2022-2025 w Gminie Siekierzyn zawiera zadania określone w powołanych na wstępie ustawach, które będą realizowane w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych, z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz z problemem przemocy w rodzinie		
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji
1.1. Finansowanie działania Punktu Konsultacyjnego, w którym obecnie przyjmuje terapeuta uzależnień oraz specjalista ds. przeciwdziałania przemocy. Pomoc w PK przeznaczona jest dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii oraz osób uwikłanych w przemoc domową.	PK, GOPS.	- rodzaj prowadzonych działań, - liczba porad udzielonych w powyższym zakresie, - liczba osób zgłaszających się z problemem z podziałem na płeć, - liczba osób dotkniętych pomocą.
1.2. Dofinansowanie kształcenia w ramach zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych	GKRPA, GOPS, ZI, PK.	- liczba osób objętych dofinansowaniem, - liczba szkoleń.
1.3. Pomoc osobom uzależnionym w podjęciu decyzji o gotowości leczenia (motywacja, edukacja, wsparcie psychiczne, porady prawne, praca socjalna).	PK, GOPS, GKRPA.	- liczba osób objętych pomocą, - liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia.
Zadanie 2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie		
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji
2.1. Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej (w tym związanej z występowaniem przemocy w rodzinie) oraz realizowanie projektów edukacyjnych.	ZI, GOPS, GKRPA, PCPR i inne podmioty.	- liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK, - liczba spotkań grup roboczych, - liczba rodzin, w których prowadzono NK, - liczba i rodzaj podjętych działań, - liczba uczestników.
2.2. Organizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów obejmujących zagadnienia w ww. zakresie, dotyczących specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania i stosowania przemocy.	ZI, GOPS, GKRPA, PCPR i inne podmioty.	- liczba odbytych szkoleń, kursów, - liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach, - kursach, działaniach.
2.3. Organizowanie i finansowanie szkoleń i warsztatów przygotowujących do kontaktu z członkami rodzin, w których dochodzi do przemocy, w szczególności motywowania klientów do zmiany mającej na celu poprawę sytuacji w rodzinie i zatrzymanie przemocy.	ZI, GOPS, GKRPA, PCPR i inne podmioty.	
2.4. Organizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów dotyczących obowiązujących procedur (np. NK).	ZI, GOPS, GKRPA, PCPR i inne podmioty.	
2.5. Zapewnienie osobom pracującym z członkami rodziny z problemem przemocy dostępu do superwizji. ¹⁶	GOPS, GKRPA, ZI.	- liczba godzin odbytej superwizji, - liczba uczestników zadania.
2.6. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym.	GKRPA, GOPS, ZI.	- liczba obecności na Zespole Interdyscyplinarnym i w Grupach Roboczych.
Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych		

¹⁶ Superwizja to wzajemna wymiana doświadczeń, przemyśleń, wspólne zastanawianie się nad źródłami trudności, szukanie istoty problemu, dochodzenie do nowych rozwiązań, ujawnianie swoich uczuć. Często jest to także odkrywanie swoich nieuświadomianych wcześniej uczuć i przekonań.

zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych		
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji
3.1. Organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych, warsztatów służących promocji zdrowia, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.	Placówki oświatowe, GOPS, GOKiS, GKRPA i inne podmioty.	- rodzaj prowadzonych działań, - liczba programów, - liczba przeszkolonej kadry, - liczba uczestników.
3.2. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży jako element profilaktycznej działalności. Utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Siekierzyn.	GOKiS, Placówki oświatowe, GOPS, GKRPA i inne podmioty.	- rodzaj prowadzonych działań, - liczba osób objętych działaniami.
3.3. Zakup materiałów profilaktycznych: m.in. prasy i książek specjalistycznych, ulotek, broszur, plakatów i innych gadżetów.	GKRPA, GOPS, ZI	- rodzaj i liczba zakupionych materiałów. - liczba miejsc dystrybucji materiałów.
3.4. Działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla rodziców.	GOKiS, Placówki oświatowe, GOPS, GKRPA i inne podmioty.	- rodzaj prowadzonych działań, - liczba uczestników.
3.5. Działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla sprzedawców napojów alkoholowych.	GKRPA	- liczba osób i podmiotów objętych działaniami.
3.6. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień.	GKRPA	- rodzaj i liczba przeprowadzonych diagnoz.
3.7. Realizacja programów profilaktycznych przez placówki oświatowe.	Placówki oświatowe.	- rodzaj prowadzonych działań, - liczba osób objętych działaniami.
Zadanie 4. Współpraca w obszarze profilaktyki i wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień, a także promowanie inicjatyw społecznych		
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźnik realizacji
4.1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz wspieranie różnorodnych form samopomocowych.	GKRPA, GOPS.	- rodzaj i liczba współpracujących specjalistów, - formy udzielonej pomocy.
4.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i osobami realizującymi programy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.	GKRPA, GOPS i inne podmioty.	- liczba współpracujących podmiotów, - rodzaj współpracy, - liczba osób objętych działaniami.
4.4. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu wsparcia osób z uzależnieniami.	GKRPA, GOPS.	- liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS, - liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny, - formy pomocy i wielkość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc rodzinom z problemem uzależnień.
Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego i zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.		
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźnik realizacji

5.1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.	UG, KPP Lubań, GKRPA.	- liczba interwencji Policji wobec naruszenia warunków sprzedaży alkoholu, - liczba interwencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zgłoszonych przypadkach sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt lub pod zastaw, - liczba wszczętych postępowań wyjaśniających, - liczba punktów sprzedaży alkoholu naruszających prawo zabraniające sprzedawania alkoholu nieletnim.
5.2. Opiniowanie przez Komisję wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy Siekierzyn dotyczącymi ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	GKRPA.	- liczba wydanych opinii.
5.3. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.	GKRPA, UG	- liczba skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu, - rodzaj i liczba ujawnionych nieprawidłowości.
Zadanie 6. Edukacja kadr (w tym szkolenia, kursy, studia podyplomowe) w ramach zwiększenia kompetencji i edukacji przedstawicieli różnych grup zawodowych zaangażowanych w realizację Programu, profilaktykę uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźnik realizacji
6.1. Organizowanie i finansowanie szkoleń, które obejmują zagadnienia dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych.	GKRPA, GOPS.	- liczba i forma szkoleń, - liczba przeszkolonych uczestników.
6.2. Doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczące wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych. NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej. Doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania alkoholu i odpowiedniego reagowania.	GKRPA, GOPS.	- liczba i forma szkoleń, - liczba uczestników.
Zadanie 7. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym		
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźnik realizacji
7.1. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych w tym prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej, zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych.	GKRPA, GOPS.	- liczba zakupionych materiałów, - liczba miejsc, stron Internetowych, w których można uzyskać informacje, - liczba szkoleń, - liczba uczestników.
7.2. Opracowanie i sporządzenie diagnozy problemów społecznych gminy z uwzględnieniem problemów dotyczących uzależnień behawioralnych.	GKRPA, GOPS.	- liczba i wyniki diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne

* **Legenda:**

GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie,
PK – Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
GOKiS – Gminny Ośrodek Kultury i Sportu,
GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie,
ZI, GR – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Siekierczynie, Grupy Robocze,
UG – Urząd Gminy w Siekierczynie,
KPP Lubañ – Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu,
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu.

5. Realizatorzy Programu

- a) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie,
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie,
- c) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- d) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- e) Szkoła Podstawowa w Siekierczynie,
- f) Szkoła Podstawowa w Zarębie,
- g) Przedszkole w Zarębie,
- h) Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Siekierczynie,
- i) Kościół katolicki i inne kościoły,
- j) organizacje pozarządowe,
- k) inne placówki, instytucje, organizacje, zakłady pracy i osoby fizyczne.

6. Gminna Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie

6.1. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie:

- a) inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
- b) współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- c) prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- d) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym;
- e) wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy Siekierczyn lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- f) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- g) udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- a) liczba prowadzonych postępowań w ramach zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego,
- b) liczba osób skierowanych do biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia,
- c) liczba wydanych opinii biegłych,
- d) liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- e) liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- f) liczba wszczętych przez Komisję postępowań w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- g) liczba opinii pozytywnych i negatywnych w postępowaniu o wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Siekierzyn (maksymalna liczba zezwoleń i lokalizacja punktów),
- h) liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

6.2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierzynie

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za realizację zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przysługuje wynagrodzenie (*art.4¹ ust.5 ustawy z o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*) w wysokości:

- a) Sekretarzowi Komisji za obsługę administracyjną, organizacyjno-techniczną Komisji i udział w jej pracach przysługuje 400,00 zł brutto miesięcznie,
- b) Członkom Komisji – 110,00 zł brutto za udział w pracach Komisji podczas jednego posiedzenia.
- c) Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierzynie nie pobierają wynagrodzenia za pracę w Komisji.

Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia członków Komisji stanowi podpis członka komisji na liście obecności w posiedzeniu Komisji.

Wynagrodzenie dla osób zatrudnionych w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie:

- terapeuta ds. uzależnień – 60,00 zł brutto za godz. x 2 razy w miesiącu po 2 godz.
 - psycholog – 100,00 zł brutto za godz. x 2 razy w miesiącu po 2 godz.
 - prawnik – 123 zł brutto (w tym 23% vat) za godz. x 2 razy w miesiącu po 2 godz.
- Wynagrodzenie za obsługę finansowo-księgową – 500,00 zł brutto miesięcznie.

7. Źródła finansowania Programu

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Gminie Siekierczyn na lata 2022-2025 prowadzona będzie w oparciu o środki własne gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Środki finansowe zebrane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w danym roku budżetowym nie wygasają z upływem roku budżetowego i są przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację Programu.

8. Monitoring Programu

Bieżące monitorowanie sytuacji w zakresie problemów uzależnień dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień, dla władz lokalnych oraz społeczności gminy. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie gminy polega w szczególności na:

- a) przeprowadzeniu społecznych badań na temat skali uzależnień w gminie,
- b) ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,
- c) analizie sprawozdań z realizacji zadań.

Monitorowanie programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane te są pomocne przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczania podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych.

Program ma charakter otwarty. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.

PRZEWODNICZĄCY
RADY
Piotr Kret

